

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Komenského
v Bratislave

Katedra knižničnej
a informačnej vedy

Zdravotná informačná gramotnosť v kontextoch tvorivosti a umelej inteligencie

Jakub Zábojník

jakub.zabojnik@uniba.sk

Zdravotná informačná gramotnosť

Zdravotná informačná potreba

Vyhľadávanie informácií

Hodnotenie informácií

Analýza, porozumenie a využitie informácií za účelom prijímania dobrých rozhodnutí týkajúcich sa zdravia

Zdravotná gramotnosť

Zdravie, zdravotná starostlivosť,
zdravotnícky systém

Spracovanie a využívanie
zdravotníckych informácií

Sebariadenie a spolupráca
s poskytovateľmi zdravotnej
starostlivosti

Zdravotné informačné správanie

**Zdravotná
informačná
gramotnosť**

**Zdravotná
gramotnosť**

Zdravotné správanie

Menej časté využívanie zdravotníckych služieb

Rozšírenie poznatkov

Chápanie zdravia

Dodržiavanie predpísaných úkonov

Nezávislé konanie

Motivácia

Sebadôvera

Odolnosť voči
sociálnej
a ekonomickej
nepriazni

**Úroveň
Z(I)G**

Kratšia hospitalizácia

Zlepšenie postavenia komunity

Zlepšenie zdravotného stavu

Schopnosť pôsobiť na socio-
ekonomické determinanty

Nižšie náklady na starostlivosť

Schopnosť ovplyvňovať normy a interakciu

Vzťah k technológiám

Účasť na zdravotných programoch

**Nedostatočná
úroveň Z(I)G**

**Potreba
vzdelávania**

Knižničná a informačná veda

Pedagogika (zdravia)

Preklad
poznania

Zdravotná
výchova

**Vzdelávanie v oblasti
Z(I)G**

Informatika

HCI

AI

Sociológia (zdravia)

Psychológia (zdravia)

Dizajn

Umenie

Tradičné stratégie

Prednášky

Kurzy

Semináre

Webináre

Workshopy

...

Kritika: individualisticky orientované, „nudné“,
negatívne konotované...

Novšie stratégie

Hudba

Maľby

Kresby

Film

Tanec

Divadelné
predstavenia

Výstavy

Poézia

Tvorivé
písanie

Modelovanie

Sochy

...

Nové

Nápadité

Hravé

Vzrušujúce

**Tvorivosť
a zdravotnícke
informácie**

Prelomové

Dynamické

Provokatívne

Šokujúce

Novšie stratégie

- **Tvorivosť**

- Spoločenskovedný výskum
- Kreatívny obrat (vzdelávanie v oblasti zdravia)
- Prístupy založené na **umení, dizajne, hre** a pod.
- **Afektívne, multisenzorické, imaginatívne faktory**

Novšie stratégie

- **Hry**

- Nedigitálne (stolové)
- Digitálne

- Seriózne hry

- **Gamifikácia**

- Aplikácie

Z(I)G a ChatGPT

Vyhľadávanie, hodnotenie, porozumenie

Z(I)G a ChatGPT

Vyhľadávanie informácií

- ChatGPT ako vyhľadávací nástroj
- Walker et al. 2023
 - Spôľahlivosť lekárskeho informácií
 - Aj nepresné informácie, neinformuje o informáciách kontroverzných, založených na dôkazoch, podložených kvalitnými štúdiami
- Alan a Alan 2023
 - Kvalita informácií

Z(I)G a ChatGPT

Hodnotenie informácií

- Golan et al. 2023
 - Schopnosť ChatGPT posúdiť **čitateľnosť** a **kvalitu** zdravotníckych informácií
 - **Čitateľnosť:** ChatGPT (horšie) vs. Readable.com
 - **Kvalita:** ChatGPT (výrazne horšie) vs. ľudia

Z(I)G a ChatGPT

Porozumenie textu

- Ayre 2023
 - Zjednodušenie zdravotníckych informácií pre ľudí s nízkou úrovňou Z(I)G
 - Úroveň nezohľadňuje odporúčania
- ChatGPT: rýchle, efektívne spracovanie veľkého objemu informácií
- Manuálna revízia

Z(I)G a ChatGPT

- Potenciál
- Limity, obavy
- **AI + HI**

Ďakujem za pozornosť.

Jakub Zábojník

jakub.zabojnik@uniba.sk

